

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
канд. хімічних наук, доц.
_____ Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Історія та актуальні концепції менеджменту

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність _____ 073 Менеджмент
(шифр і назва)

освітня програма _____ Менеджмент організацій
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ Економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету “22” червня 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Монохонова Анна Михайлівна кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту

Новіченко Юлія Анатоліївна викладач кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від “20” червня 2018 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ Дорошенко Г. О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальність (напрямок) 073 Менеджмент

спеціалізація _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» полягає у формуванні у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формуванні розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; знань історичних тенденцій і закономірностей розвитку менеджменту.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» є формування у студентів знань з таких основних питань:

- зародження світової управлінської думки та історичні передумови виникнення менеджменту;
- історія розвитку управлінської думки в Україні;
- виникнення і розвиток наукових шкіл менеджменту;
- особливості і тенденції розвитку сучасного менеджменту, сучасні підходи до управління;
- сучасна система поглядів на управління.

1.3. Кількість кредитів: ЕН-11 – 4.

ЕНз-11 – 4.

1.4. Загальна кількість годин: ЕН-11 – 120 год.

ЕНз-11 – 120 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	4/4 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	2/0 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
56 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	
10 год.	-
Контрольна робота	
10 год.	5 год.

1.6. Заплановані результати навчання

Процес вивчення дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» спрямований на формування у студентів таких навичок як:

- вміння аналізувати та оцінювати історичні події та процеси;
- здатність аналізувати соціально-значущі проблеми та процеси, що відбуваються в суспільстві та прогнозувати можливий їх розвиток у майбутньому;
- знання основних етапів еволюції управлінської думки;
- здатність використовувати основні теорії мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських задач;
- здатність оцінювати умови та наслідки управлінських рішень, що приймаються;
- знайомство з основами міжкультурних відносин в менеджменті та здатність ефективно виконувати свої функції в міжкультурному середовищі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» студент повинен:

знати:

- передумови виникнення та значення управлінських революцій;
- сутність, зміст та специфіку менеджменту;
- основні етапи його становлення та розвитку як науки, професії та мистецтва;
- спеціальну термінологію загального менеджменту;
- основні концепція, теорії та школи менеджменту;
- основні закони та закономірності розвитку соціальних систем (організацій);
- основні функції, принципи та стилі управління;

вміти:

- виявляти протиріччя між теорією та практикою менеджменту;
- творчо міркувати та знаходити оптимальне рішення в стандартних та нестандартних ситуаціях;
- застосовувати методи наукової організації праці для ефективного управління людськими, матеріальними, фінансовими, інформаційно-технологічними ресурсами підприємства (фірми).

Набуті студентами теоретичні знання та практичні навички з дисципліни будуть необхідні їм при виконанні аналітичних досліджень під час переддипломної практики, при написанні випускних дипломних робіт, у подальшій професійній діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Предмет і підходи до аналізу управління як наукової дисципліни

Організація як форма діяльності людей. Необхідність управління організаціями. Еволюція управлінської думки як предмет історії вчень менеджменту. Управління виробництвом як система. Основні положення традиційного і сучасного менеджменту. Методи вивчення історії менеджменту. Еволюція вимог до менеджерів. Школи управління й основні підходи до його вивчення.

Тема 2. Зародження світової управлінської думки

Управління в період індустріалізації, що наближалася. Меркантилізм. Фізіократія. Пробудження управлінської думки. Ранні вчення менеджменту. Роберт Оуен – менеджер і батько сучасного менеджменту з управління персоналу.

Тема 3. Передумови виникнення наукового управління

Менеджмент періоду промислової революції в Англії. Чарльз Беббідж. Енрі Юр. Вільям Стенлі Джевонс. Формування менеджменту в США. Індустріалізація в США: пріоритети управління і виробництва. Американська система виробництва. Залізниця й управлінська думка в Америці. Даніел Крей Маккалум. Генрі Варнум Пурр. Поширення знань про управління. Виникнення освіти для менеджерів.

Тема 4. Становлення та розвиток школи наукового менеджменту

Фредерік Тейлор – творець наукового менеджменту. Наукові праці Ф. Тейлора. Науковий менеджмент Генрі Ганта. Наукові розробки подружнього союзу Френка і Ліліан Гілбрейт. Гаррінгтон Емерсон: досягнення ефективності через організацію. 12 принципів продуктивності. Генрі Форд – система менеджменту та «фордизм»

РОЗДІЛ 2. АКТУАЛЬНІ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 5. Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління

Загальна теорія менеджменту або “Файолізм”. Анрі Файоль: особистість і кар’єра. Необхідність теорії менеджменту і сутність адміністративної школи. Принципи менеджменту. Елементи менеджменту. Уніфікація завдань менеджменту. Ліндел Урвік. Цілі організації і координація дій. Джеймс Муні. Вчення Макса Вебера про бюрократію. Бюрократія як “ідеальний тип” адміністративної організації. Різновиди влади. Елементи бюрократії.

Тема 6. Необхідність та передумови розвитку біхейвіоритського напрямку в теорії менеджменту

Народження промислової психології. Гюго Мюнстерберг. Філософ бізнесу Меррі Фоллет. Вступ в епоху школи людських відносин. Хоторнські експерименти. Джорж Елтон Мейо. Наукові погляди Фріца Ротлісбергера. Людські відносини, лідерство і мотивація. Організаційна інтеграція Честера Бернарда. Сутність організації. Організації формальні і неформальні. Теорія влади. Функції керівника. Розвиток школи “людських відносин”: від психоаналізу до біхейвіоризму. Теорія ієрархії потреб за Абрахама Маслоу. Мотивація для самореалізації.

Тема 7. Розвиток кількісної школи управління

Системний підхід у сучасному управлінні. Теорія загальних систем Людвіга фон Берталафі, Кеннета Боулдінга. Концепція управління згідно з цілями Пітера Друкера. Модель “Мак-Кінсі 7С” Томаса Пітерса і Роберта Уотермана. Ситуаційний підхід. Концепція стратегічного управління Ігора Ансоффа. Стратегія функціонування Майкла Портера. Сучасні стратегії розвитку.

Тема 8. Національно-історичні особливості моделі менеджменту
 Американська модель менеджменту: інфраструктура, конкурентоздатність, фактори ефективності. Історія управлінської думки в Японії: від С. Куботи, Е. Саконісі до Т. Катаїсі. Популяризація системи Тейлора та принципів наукового менеджменту на японських підприємствах. Японізація управлінської думки у 70-90-хх рр.

Тема 9. Розвиток управлінської думки в Україні

Розвиток управлінської думки в Україні до середини ХІХ століття. Наукові погляди М.А. Балудянського, В.Н. Каразіна. Випускники Києво-Могилянської Академії. Управлінська думка в Україні з другої половини ХІХ століття до 1917 року. Наукові погляди І.В. Вернадського, М.Х. Бунге, М.І. Туган-Барановського. Розвиток національно обумовленої управлінської думки. Концепція “Організаційного управління” О.О. Богданова. Концепція “Фізіологічного оптимуму” О.А. Єрманського (Малиновського). Концепція “Вузької бази” О.К. Гастєва. Концепція “Організаційної діяльності” П.М. Керженцева. “Соціально-трудова концепція управління виробництвом” Н.А. Вітке. Управлінська думка повоєнного періоду. Професіоналізація менеджменту в Україні. Бізнес-освіта в умовах професіоналізації менеджменту.

Тема 10. Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру

Академічна школа гуру: Ф. Котлер, М. Портер, Р. Кантер, Г. Мінцберг, К. Бланчард. Школа консультаційних гуру: П.Друкер, Р. Блейк, Дж. Моутон, Ч. Кепнер, Б.Трего, Ф.Кросби, Т. Питерс, Р.Уотерман, Е.Демінг. Школа менеджерів-героїв: Дж. Робінсон, Е.Карлайси, У.Кей, Н.Остін.

3. Структура навчальної дисципліни (бакалаври)

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.	
Розділ 1. Історія менеджменту													
Тема 1. Предмет і підходи до аналізу управління як наукової дисципліни	12	3	3	-	-	6	13	2	-	-	-	-	11
Тема 2. Зародження світової управлінської думки	11	3	3	-	-	5	14	2	1	-	-	-	11
Тема 3. Передумови виникнення наукового управління	12	3	3	-	-	6	11	-	-	-	-	-	11
Тема 4. Становлення та розвиток школи наукового менеджменту	11	3	3	-	-	5	11	-	-	-	-	-	11
Разом за розділом 1	46	12	12	-	-	22	49	4	1	-	-	-	44
Розділ 2. Актуальні концепції менеджменту													
Тема 5. Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління	13	4	4	-	-	5	11	-	-	-	-	-	11
Тема 6. Необхідність та передумови розвитку біхейвіористського напрямку в теорії менеджменту	12	3	3	-	-	6	11	-	-	-	-	-	11
Тема 7. Розвиток кількісної школи управління	11	3	3	-	-	5	13	2	-	-	-	-	11
Тема 8. Національно-історичні особливості моделі менеджменту	12	3	3	-	-	6	12	-	-	-	-	-	11
Тема 9. Розвиток управлінської думки в Україні	14	4	4	-	10	6	11	-	1	-	-	-	11
Тема 10. Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру	12	3	3	-	-	6	13	2	-	-	-	-	11
Разом за розділом 2	74	20	20	-	-	34	71	4	1	-	-	-	66
Усього годин	120	32	32	-	10	46	120	8	2	-	-	-	110

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Зародження світової управлінської думки	4	1
2.	Виникнення і розвиток наукового управління	4	-
3.	Розвиток наукового менеджменту	4	-
4.	Адміністративна школа управління	4	-
5.	Школа людських відносин	4	-
6.	Науковий підхід до дослідження управління в XX-XXI столітті	4	-
7.	Національні особливості менеджменту та дослідження управління на сучасному етапі	4	-
8.	Розвиток управлінської думки в Україні	4	1
	Разом	32	2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Опрацювання та підготовка огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей	10	16
2.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	8	12
3.	Підготовка до виступу на семінарських заняттях	10	12
4.	Підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм, медіа-презентацій тощо	4	10
5.	Поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації	16	45
6.	Систематизація вивченого матеріалу перед іспитом	8	15
	Разом	56	110

Теми для самостійного вивчення студентам заочної форми навчання:

Тема 1. Передумови виникнення наукового управління

Менеджмент періоду промислової революції в Англії. Чарльз Беббідж. Енрі Юр. Вільям Стенлі Джевонс. Формування менеджменту в США. Індустріалізація в США: пріоритети управління і виробництва. Американська система виробництва. Залізниця й управлінська думка в Америці. Даніел Крей

Маккалум. Генрі Варнум Пуерр. Поширення знань про управління. Виникнення освіти для менеджерів.

Тема 2. Становлення та розвиток школи наукового менеджменту

Фредерік Тейлор – творець наукового менеджменту. Наукові праці Ф. Тейлора. Науковий менеджмент Генрі Ганта. Наукові розробки подружнього союзу Френка і Ліліан Гілбрейт. Гаррінгтон Емерсон: досягнення ефективності через організацію. 12 принципів продуктивності. Генрі Форд – система менеджменту та «фордизм».

Тема 3. Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління

Загальна теорія менеджменту або “Файолізм”. Анрі Файоль: особистість і кар’єра. Необхідність теорії менеджменту і сутність адміністративної школи. Принципи менеджменту. Елементи менеджменту. Уніфікація завдань менеджменту. Ліндел Урвік. Цілі організації і координація дій. Джеймс Муні. Вчення Макса Вебера про бюрократію. Бюрократія як “ідеальний тип” адміністративної організації. Різновиди влади. Елементи бюрократії.

Тема 4. Необхідність та передумови розвитку біхейвіористського напрямку в теорії менеджменту

Народження промислової психології. Гюго Мюнстерберг. Філософ бізнесу Меррі Фоллет. Вступ в епоху школи людських відносин. Хоторнські експерименти. Джорж Елтон Мейо. Наукові погляди Фріца Ротлісбергера. Людські відносини, лідерство і мотивація. Організаційна інтеграція Честера Бернарда. Сутність організації. Організації формальні і неформальні. Теорія влади. Функції керівника. Розвиток школи “людських відносин”: від психоаналізу до біхейвіоризму. Теорія ієрархії потреб за Абрахама Маслоу. Мотивація для самореалізації.

Тема 5. Розвиток кількісної школи управління

Системний підхід у сучасному управлінні. Теорія загальних систем Людвіга фон Берталафі, Кеннета Боулдінга. Концепція управління згідно з цілями Пітера Друкера. Модель “Мак-Кінсі 7С” Томаса Пітерса і Роберта Уотермана. Ситуаційний підхід. Концепція стратегічного управління Ігора Ансоффа. Стратегія функціонування Майкла Портера. Сучасні стратегії розвитку.

Тема 6. Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру

Академічна школа гуру: Ф. Котлер, М. Портер, Р. Кантер, Г. Мінцберг, К. Бланчард. Школа консультаційних гуру: П. Друкер, Р. Блейк, Дж. Моутон, Ч. Кепнер, Б.Тrego, Ф.Кросби, Т. Питерс, Р.Уотерман, Е.Демінг. Школа менеджерів-героїв: Дж. Робінсон, Е.Карлайси, У.Кей, Н.Остін.

Для студентів денної форми навчання

Самостійна робота студента полягає в написанні навчально-дослідних завдань (рефератів) за тематикою з наведеними питаннями, щодо розкриття основних теоретичних положень теми. В роботі студент повинен розкрити основні аспекти понятійного апарату, застосовуючи енциклопедії та словники, застосувати порівняльний аналіз з іншими практиками, різні

методи оцінки та зробити відповідні висновки щодо застосування вивченого на практиці. Обов'язково студент повинен вказати на джерела літератури, якими користувався, по тексту зробити посилання та оформити у відповідності вимог до наукової продукції (ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»).

Виконана самостійна робота студента буде обговорюватись в аудиторії та оцінена за стобальною системою. Якщо підготовлена робота буде відповідати вимогам її можна рекомендувати до участі у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах. Самостійна робота повинна мати такі ознаки:

- бути розкритою й актуалізувати окремі теоретичні і практичні аспекти;
- містити певні елементи новизни та наукову, навчальну й практичну спрямованість і значимість за досліджуванним напрямком;
- демонструвати достатню компетентність студента в розкритті питань, що досліджуються.

Для студентів заочної форми навчання

Самостійна робота призначена для студентів, які повинні вивчити і пізнати основні положення та теорію з дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту». Виконана самостійна робота дозволить, використовувати основні теорії мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських задач, оцінювати умови та наслідки управлінських рішень, що приймаються, дозволить оволодіти методами наукової організації праці для ефективного управління людськими, матеріальними, фінансовими, інформаційно-технологічними ресурсами підприємства (фірми).

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальним завдання є написання реферату для денної форми навчання за приведеними темами та виконання контрольних робіт.

7. Методи контролю

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» завершується складанням екзамену.

Організація поточного контролю знань студентів денної форми навчання

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- а) систематичність й активність роботи студентів впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту» на семінарських та заняттях;
- б) виконання завдання для самостійного опрацювання (розрахунково-аналітична робота);
- в) виконання контрольних завдань на протязі семестру.

У процесі контролю систематичності та активності роботи студентів оцінюванню будуть підлягати:

- відповіді, які надаються студентам в процесі експрес-контролю;
- активність і рівень знань в обговоренні питань.

При контролі за виконанням самостійних завдань оцінюванню будуть підлягати роботи, виконані студентами при підготовці до семінарських та практичних завдань. Види робіт та характер завдань (самостійне опрацювання окремих питань курсу, написання рефератів, написання контрольних робіт) визнаються викладачем у процесі вивчення дисципліни протягом семестру.

Організація поточного контролю студентів заочної форми навчання

Поточний контроль знань студентів здійснюється у формі перевірки виконаної студентом контрольної роботи. Контрольна робота має бути подана на кафедру економіки та менеджменту за тиждень до складання екзамену.

До екзамену не допускаються студенти, які отримали менше ніж 30 балів за результатами поточного контролю.

Орієнтовні питання до підсумкового семестрового контролю:

1. Організація як форма діяльності людей.
2. Необхідність управління організаціями.
3. Еволюція управлінської думки як предмет історії вчень менеджменту.
4. Управління виробництвом як система.
5. Основні положення традиційного і сучасного менеджменту.
6. Методи вивчення історії менеджменту.
7. Еволюція вимог до менеджерів.
8. Школи управління й основні підходи до його вивчення.
9. Управління в період індустріалізації, що наближалася.
10. Меркантилізм.
11. Фізіократія.
12. Пробудження управлінської думки.
13. Ранні вчення менеджменту.
14. Роберт Оуен – менеджер і батько сучасного менеджменту з управління персоналу.
15. Менеджмент періоду промислової революції в Англії.
16. Чарльз Беббідж. Енрі Юр. Вільям Стенлі Джевонс.
17. Формування менеджменту в США.
18. Індустріалізація в США: пріоритети управління і виробництва.
19. Американська система виробництва.
20. Залізниця й управлінська думка в Америці.
21. Даніел Крей Маккалум. Генрі Варнум Пурр.
22. Поширення знань про управління.
23. Виникнення освіти для менеджерів.
24. Фредерік Тейлор – творець наукового менеджменту.
25. Наукові праці Ф. Тейлора.

26. Науковий менеджмент Генрі Ганта.
27. Наукові розробки подружнього союзу Френка і Ліліан Гілбрейт.
28. Гаррінгтон Емерсон: досягнення ефективності через організацію.
29. 12 принципів продуктивності.
30. Генрі Форд – система менеджменту та «фордизм».
31. Загальна теорія менеджменту або “Файолізм”.
32. Анрі Файоль: особистість і кар’єра.
33. Необхідність теорії менеджменту і сутність адміністративної школи.
34. Принципи менеджменту.
35. Елементи менеджменту.
36. Уніфікація завдань менеджменту.
37. Цілі організації і координація дій.
38. Вчення Макса Вебера про бюрократію.
39. Бюрократія як “ідеальний тип” адміністративної організації.
40. Різновиди влади.
41. Елементи бюрократії.
42. Народження промислової психології.
43. Філософ бізнесу Меррі Фоллет.
44. Вступ в епоху школи людських відносин.
45. Хоторнські експерименти.
46. Наукові погляди Фріца Ротлісбергера.
47. Людські відносини, лідерство і мотивація.
48. Організаційна інтеграція Честера Бернарда.
49. Сутність організації.
50. Організації формальні і неформальні.
51. Теорія влади.
52. Функції керівника.
53. Розвиток школи “людських відносин”: від психоаналізу до біхевіоризму.
54. Теорія ієрархії потреб за Абрахама Маслоу.
55. Мотивація для самореалізації.
56. Системний підхід у сучасному управлінні.
57. Теорія загальних систем Людвіга фон Берталафі, Кеннета Боулдінга.
58. Концепція управління згідно з цілями Пітера Друкера.
59. Модель “Мак-Кінсі 7С” Томаса Пітерса і Роберта Уотермана.
60. Ситуаційний підхід.
61. Концепція стратегічного управління Ігора Ансоффа.
62. Стратегія функціонування Майкла Портера.
63. Сучасні стратегії розвитку.
64. Американська модель менеджменту: інфраструктура, конкурентоздатність, фактори ефективності.
65. Історія управлінської думки в Японії: від С. Куботи, Е. Саконісі до Т. Катаісі.
66. Популяризація системи Тейлора та принципів наукового менеджменту на японських підприємствах.

67. Японізація управлінської думки у 70-90-хх рр.
 68. Розвиток управлінської думки в Україні до середини ХІХ століття.
 69. Наукові погляди М.А. Балудянського, В.Н. Каразіна.
 70. Випускники Києво-Могилянської Академії.
 71. Управлінська думка в Україні з другої половини ХІХ століття до 1917 року.
 72. Наукові погляди І.В. Вернадського, М.Х. Бунге, М.І. Туган-Барановського.
 73. Розвиток національно обумовленої управлінської думки.
 74. Концепція “Організаційного управління” О.О. Богданова.
 75. Концепція “Фізіологічного оптимуму” О.А. Єрманського (Малиновського).
 76. Концепція “Вузької бази” О.К. Гастєва.
 77. Концепція “Організаційної діяльності” П.М. Керженцева.
 78. “Соціально-трудова концепція управління виробництвом” Н.А. Вітке.
 79. Управлінська думка повоєнного періоду.
 80. Професіоналізація менеджменту в Україні.
 81. Бізнес-освіта в умовах професіоналізації менеджменту.
 82. Академічна школа гуру: Ф. Котлер, М. Портер, Р. Кантер, Г. Мінцберг, К. Бланчард.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання														
Розділ 1		Розділ 2								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен (залікова робота)	Сума
денна форма навчання														
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10					
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30	10	60	40	100
заочна форма навчання														
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10					
4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	15	-	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю: студент повинен набрати мінімальну кількість балів за два розділи - 30 балів.

Критерії оцінювання відповідей студентів на екзамені

Максимальна кількість балів, що може отримати студент за підсумковий контроль – 40 балів, які оцінюються за наступними критеріями:

Критерії оцінювання відповідей студентів на екзамені

10 (19) балів – студент засвоїв теоретичний матеріал, логічно мислить та будує письмово відповідь, тестові завдання вирішені на 30 %;

20 (29) балів - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, вміє втілити на практиці засвоєні теоретичні знання, але припускає неточності у рішенні тестів, практичне завдання виконано з похибкою;

40 (30) балів – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал дисципліни, вільно використовує набуті знання, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, посилається на учених стосовно визначеного завдання, письмово висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, логічно мислить і будує відповідь, тестові завдання виконані без похибок практичне завдання виконано.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Андрушків Б.М. Основи менеджменту / Б.М. Андрушків, О.Є. Кузьмін. – Львів, 1995. – 206 с.
2. Веснин В.Р. Основы менеджмента : учеб. / В.Р. Веснин. – М., 1996. – 330 с.
3. Виханский О.С. Менеджмент : учебник / О.С. Виханский, А.И. Наумов. – 3-е изд. – М. : Гардарики, 2002. – 528 с.
4. Воронкова В.Г. Кадровий менеджмент : навч. посіб. / В.Г. Воронкова. – К. : Професіонал, 2004. – 192 с.
5. Управління людськими ресурсами : філософські засади : навч. посіб. / під ред. В.Г. Воронкової. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 576 с.
6. Герчикова И. Менеджмент / И. Герчикова. – М. : ЮНИТИ, 1997. – 485 с.

7. Дідковська Л.Г. Історія вчень менеджменту : навч. посіб / Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. – К. : Алерта, 2008.
8. Дункан Дж. Основополагающие идеи в менеджменте. Уроки основоположников менеджмента и управленческой практики / Дж. Дункан. – М., 1996. – 450 с.
9. Классики менеджмента / Под ред. М. Уорнера / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб. : Питер, 2001. – 1168 с.
10. Кредисов А.І. Історія вчень менеджменту : підручник / А.І. Кредисов. – К. : Знання України, 2001. – 300 с.
11. Мескон М.Х. Основы менеджмента : пер. с англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1992. – 620 с.
12. Наука управляти: з історії менеджменту. Хрестоматія : навч. посібник / Упоряд. І.О. Слепов, Пер. з рос. Л.І. Козій, М.І. Матрохіпа, П.Л. Пироженко. – К., 1993. – 420 с.
13. Осовська Г.В. Основы менеджменту: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Г.В. Осовська. – К.: «Кондор», 2003 – 556 с.
14. Хміль Ф.І. Основы менеджменту : підручник / Ф.І. Хміль. – К. : Академвидат, 2003. – 608 с.

Допоміжна література

1. Баришніков В.М. Державне управління та державна служба : навч. посіб. / В.М. Баришніков, Ю.М. Маршавін, М.В. Туленков, В.О. Храмов. – К. : ІПКДСЗУ, 2003. – 324 с.
2. Ансофф И. Стратегическое управление : пер. с англ. / И. Ансофф. – М. : Экономика, 1989. – 397с.
3. Антология экономической классики, В. Петти. А. Смит, Д. Рикардо. – М., 1993. – 520 с.
4. Белогуров В.П. Основы управления / В.П. Белогуров. – Харків: Консум, 2003. – 240 с.
5. Дракер П. Управление, нацеленное на результаты: пер. с англ. – М. : Технолог. шк. бизнеса, 1993. – 132 с.
6. Історія економічної думки України / За ред. Х. Васильєвої. – К., 1993. – 386 с.
7. Оучи У.Г. Методы организации производства: японский и американский подходы / Пер. с англ. / У.Г. Оучи. – М., 1993. – 256 с.
8. Оуэн Р. Избранные сочинения / Р. Оуэн. – М., 1950. – Т. 1. – 428 с.
9. Паркинсон С. Эти непонятные японцы. Принципы японского управления / С. Паркинсон. – М. : Технол. Шк. Бизнеса, 1991. – 196 с.
10. Питерс Т., Уотерман Р. В поисках эффективного управления: Опыт лучших компаний. – М. : Прогресс, 1986. – 418 с.
11. Файоль А., Емерсон Г., Тейлор Ф., Форд Г: Управление – это наука и искусство. М., 1992. – 308 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Портал менеджера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bl.ofc.ru/>. – Назва з екрана.
2. Community of Practice: Спільнота практик місцевого розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://udl.despro.org.ua/course/index.php?categoryid=1>. – Назва з екрана.
3. E-executive: Сообщество менеджеров [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menobr.ru/>. – Назва з екрана.
4. Prometheus – масові безкоштовні онлайн-курси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://prometheus.org.ua/>. – Назва з екрана.